

Jaarverslag Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH) 2024

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
2	Vergunningen, meldingen en ontheffingen.....	4
3	Team TNH	9
4	Cluster Boa.....	10
5	Juridische taken VTH	12
6	Kwaliteit van de uitvoering	13
7	Conclusies	15

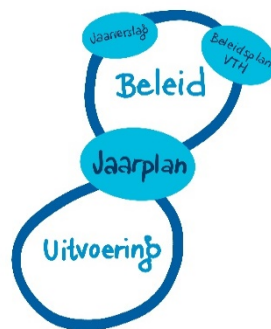
1 Inleiding

Voor u ligt het Jaarverslag Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH) 2024 van de gemeente Emmen. Dit verslag geeft de uitgevoerde werkzaamheden weer en of de doelstellingen uit het jaarplan VTH 2024 zijn gehaald. Voor het opstellen van het verslag is gebruik gemaakt van de zaaksystemen Medewerkerportaal & LEEF, registraties van medewerkers en teamleiders.

Het jaarplan vloeit voort uit het Beleidsplan VTH waarin de taken, ambities, doelen en prioriteiten voor meerdere jaren zijn vastgelegd.

Het opstellen van een beleidsplan, jaarplan en jaarverslag VTH is een wettelijke verplichting die voortvloeit uit de Omgevingswet en maken onderdeel uit van de Big-8. Deze Big-8 bestaat uit twee cycli, een beleidvormende cyclus en een uitvoerende cyclus (zie figuur 1).

Het beleidsplan VTH, jaarverslag VTH en jaarplan VTH worden door het college vastgesteld, en ter informatie aan de gemeenteraad en de provincie Drenthe (interbestuurlijk toezicht) aangeboden.

Reikwijdte

Dit jaarverslag rapporteert voor het kalenderjaar 2024 de realisatie van de taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving van het omgevingsrecht en bijzondere wetten. De milieutaken VTH van de gemeente Emmen worden uitgevoerd door de Omgevingsdienst Drenthe (OD Drenthe). De Omgevingsdienst Drenthe rapport in een eigen jaarverslag over de uitvoering en maakt daarom geen onderdeel uit van dit jaarverslag.

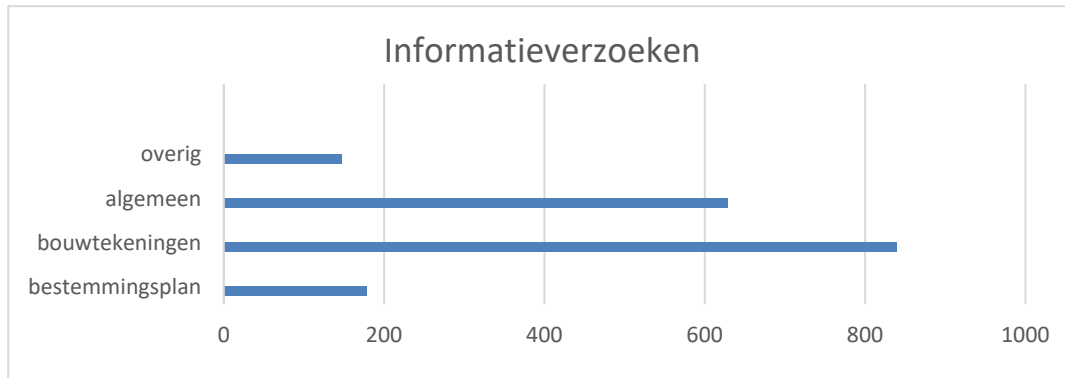
Leeswijzer

Dit jaarverslag VTH heeft betrekking op 2024. In de inleiding is kort ingegaan op het wettelijk kader en de reikwijdte van het verslag. In hoofdstuk 2 t/m 5 wordt stilgestaan bij de uitgevoerde VTH werkzaamheden van vergunningverlening, toezicht en handhaving en juridische ondersteuning. In hoofdstuk 6 wordt verslag gedaan over de kwaliteit van de uitvoering. Vervolgens volgen in hoofdstuk 7 de conclusies en aanbevelingen.

2 Vergunningen, meldingen en ontheffingen

In dit hoofdstuk worden de uitgevoerde werkzaamheden m.b.t. vergunningverlening weergegeven.

Informatieverstreking

In bovenstaande grafiek is weergegeven hoeveel informatieverzoeken er zijn ingediend en afgehandeld. Het gaat daarbij om het beantwoorden van vragen van inwoners, het leveren van informatie aan makelaars of aan andere partijen om bijvoorbeeld werkzaamheden te kunnen verrichten in de bodem. In 2024 ging het om 1793 verzoeken. Naast bovengenoemde verzoeken zijn er ook andere klantcontacten via onder andere telefoon, email en balie. We zijn op dit moment bezig met het digitaliseren van het bouwarchief zodat informatie beter digitaal beschikbaar is en zodat we verzoeken om informatie sneller kunnen afhandelen.

Informatieverstreking andere bevoegde gezagen

Naast de directe informatieverstreking leggen we ook besluiten van andere bevoegde gezagen ter inzage voor de inwoners van de gemeente Emmen. Zo is bijvoorbeeld de provincie Drenthe bevoegd gezag voor een aantal bedrijven in Emmen. Daarnaast vragen andere bevoegde gezagen de gemeente ook om advies uit te brengen bij bepaalde procedures. Dit is verplicht vanuit het Omgevingsbesluit waardoor een bevoegd gezag alle informatie en deskundigheid van een ander bestuursorgaan mee kan nemen in de besluitvorming rondom een aanvraag omgevingsvergunning. Men is niet verplicht om het advies over te nemen. Het Omgevingsbesluit is een van de vier besluiten (AMvB's) die invulling geven aan de Omgevingswet.

In onderstaande tabel is weergegeven hoe vaak dit voorkwam in 2024.

Informatieverzoeken andere bevoegde gezagen	Aantal
Ter inzage legging beschikkingen	24
Adviesverzoek ander bevoegd gezag	7

Met name het aantal adviesverzoeken ligt een stuk lager in vergelijking met 2023. Mogelijk heeft dit met de inwerkingtreding van de Omgevingswet te maken.

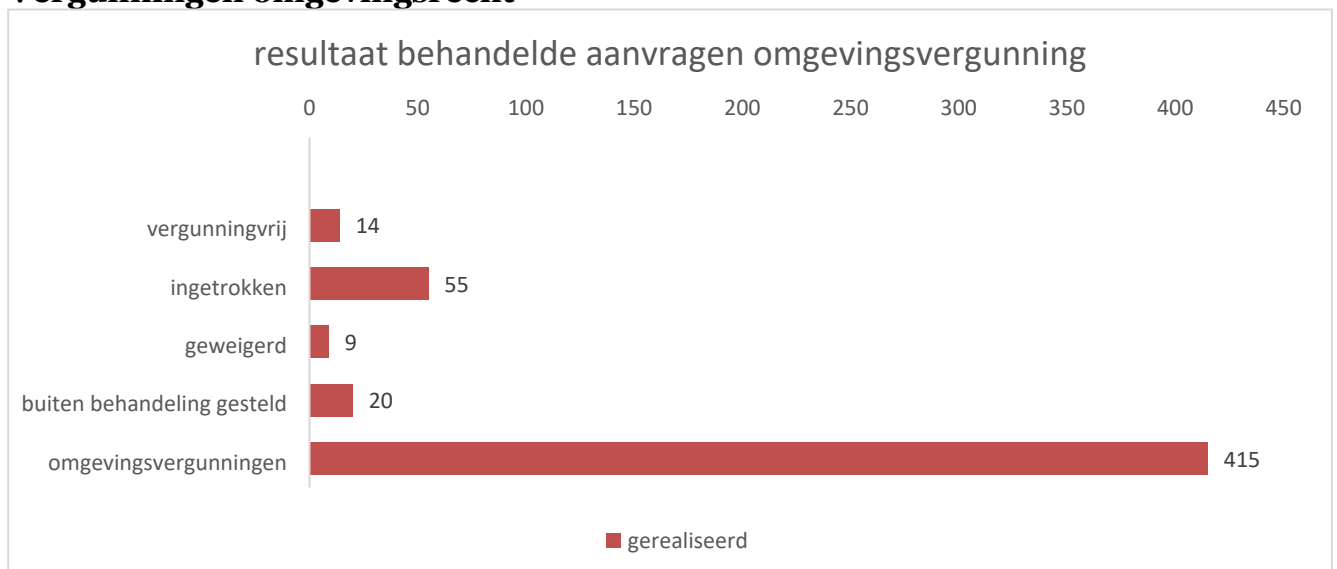
Aanvragen en meldingen

Aanvragen voor een omgevingsvergunning, sloopmelding of melding brandveilig gebruik kunnen via het Digitale Stelsel Omgevingswet (DSO) worden ingediend. Daarnaast is het mogelijk om voorafgaand aan een vergunningaanvraag een conceptverzoek in te dienen. In onderstaande tabel is het aantal behandelde omgevingsvergunningen en meldingen in 2024 weergegeven.

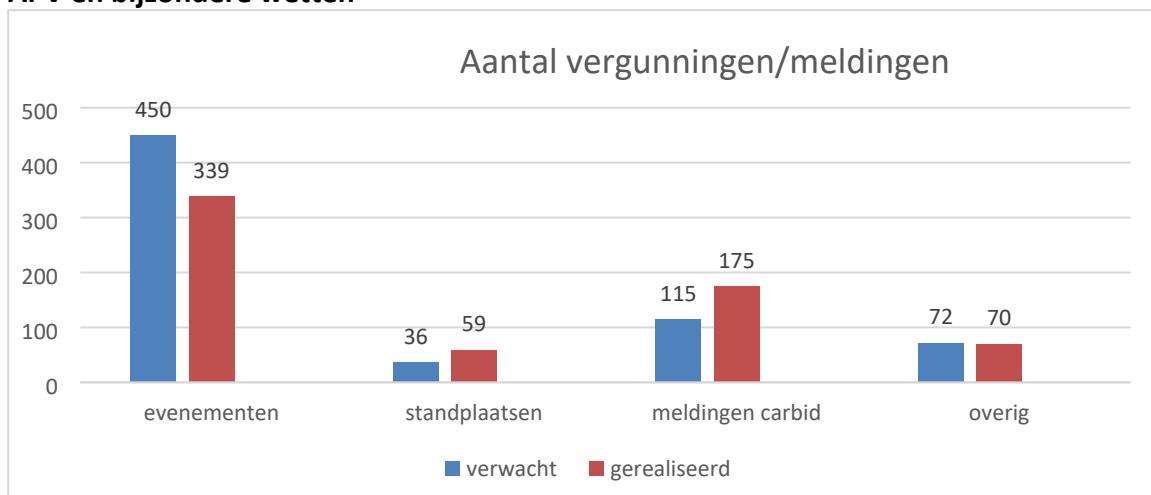
De nieuwe Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging voor het bouwen brengen veranderingen met zich mee. Sommige activiteiten werden vergunningplichtig en andere juist meldingsplichtig. Het is echter nog te vroeg om te beoordelen wat de precieze effecten zijn van de inwerkingtreding van beide wetten. We zien namelijk dat de nieuwe wetgeving echt nog moet landen in de praktijk zowel intern binnen de gemeentelijke organisatie als extern. We verwachten dat pas de komende jaren duidelijk wordt wat de precieze effecten zijn op het aantal vergunningaanvragen, legesopbrengsten en onze werkzaamheden.

Vergunningen omgevingsrecht

In 2024 hadden we te maken met de afhandeling van vergunningaanvragen onder twee juridische regimes, namelijk de Wabo en de nieuwe Omgevingswet. Dit komt doordat er in december 2023 nog veel vergunningaanvragen zijn ingediend om onder de Wabo te kunnen vallen. In bovenstaande grafiek is te zien wat de resultaten zijn van de vergunningprocedures. Er zijn in 2024 slechts 9 bouwmeldingen (Wkb) ingediend waarbij een kwaliteitsborger controleert of wordt voldaan aan het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl). De verwachting is dat het aantal meldingen in 2025 gaat toenemen.

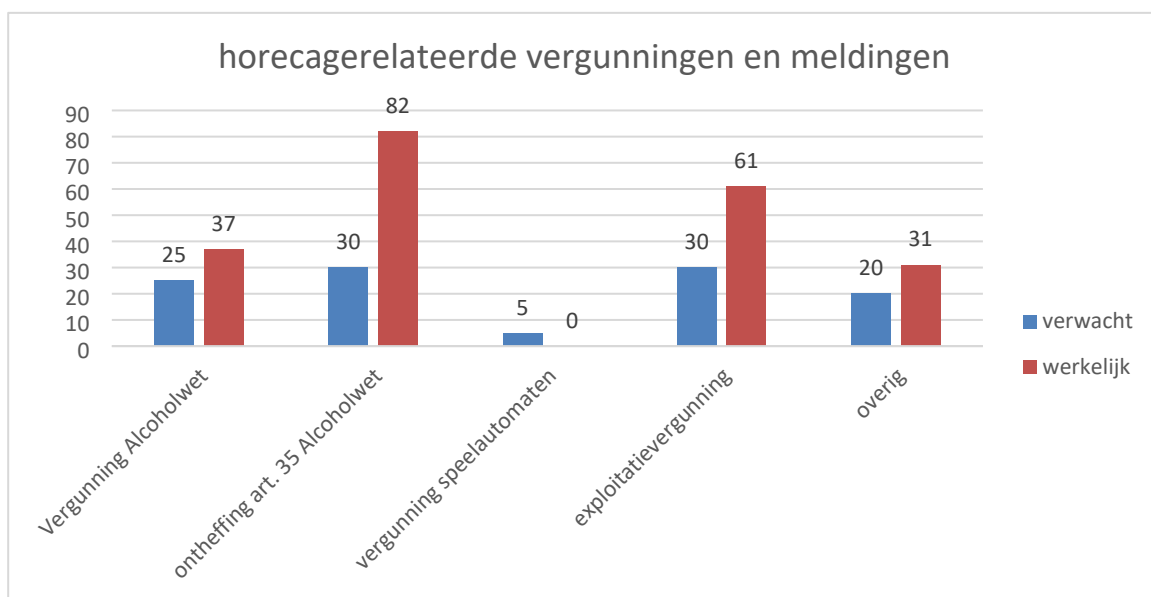
APV en bijzondere wetten

Het aantal aangevraagde vergunningen/meldingen voor het organiseren van activiteiten op basis van de APV is vergelijkbaar met 2023.

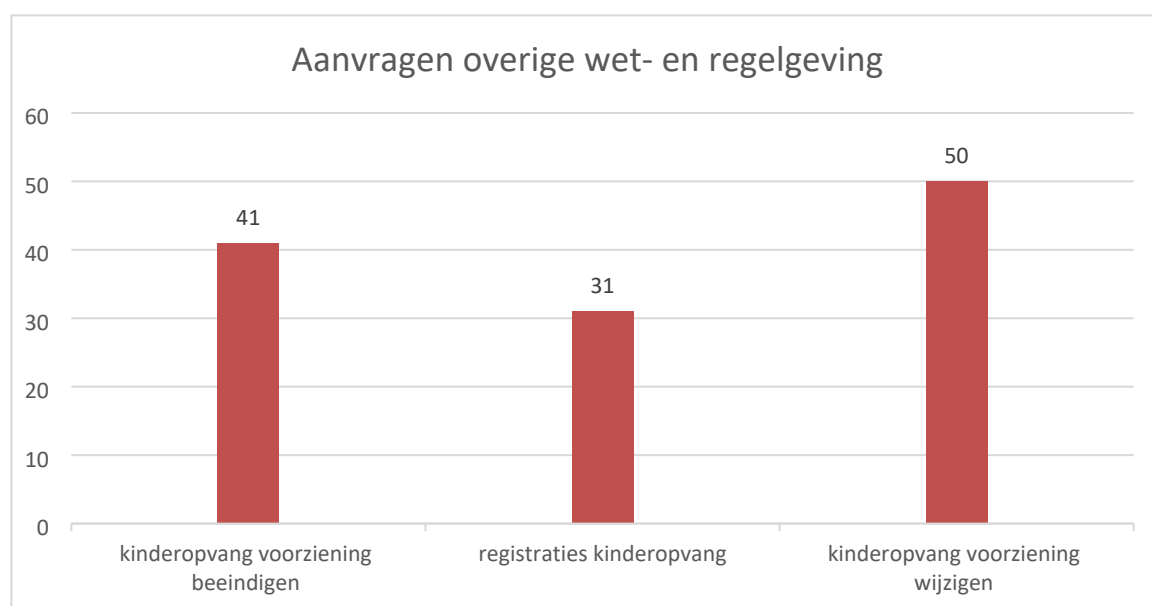
Alcoholwet

Er zijn in 2024 meer horeca gerelateerde vergunningaanvragen/meldingen ingediend in vergelijking met 2023. Dit heeft te maken met de nieuwe beleidsregels rondom terrassen waardoor een aantal vergunningen moest worden aangepast.

Overige wet- en regelgeving

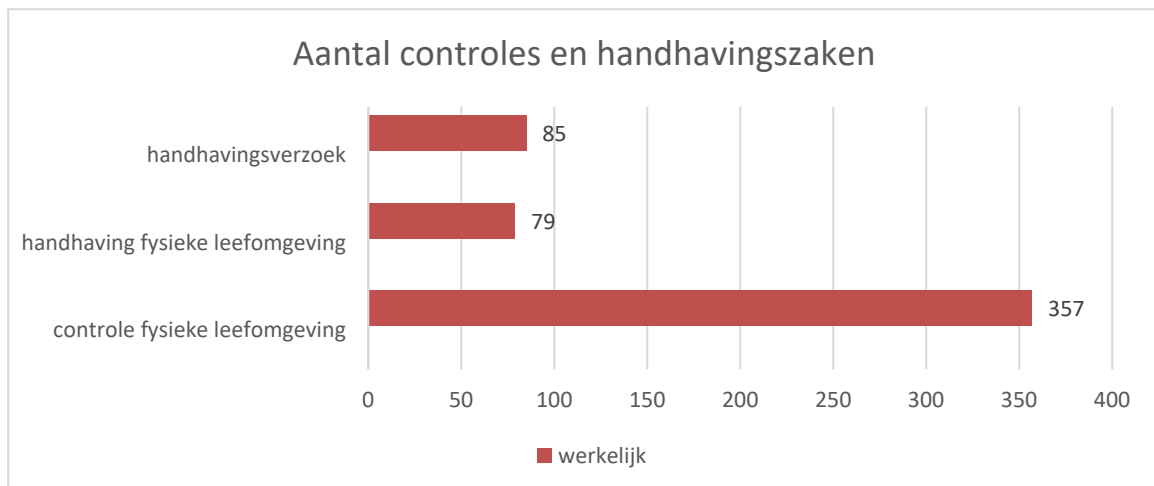
In onderstaande grafiek is een samenvatting weergegeven van het aantal registraties in het kader van de Wet Kinderopvang. De cijfers liggen in lijn met voorgaande jaren.

3 Team TNH

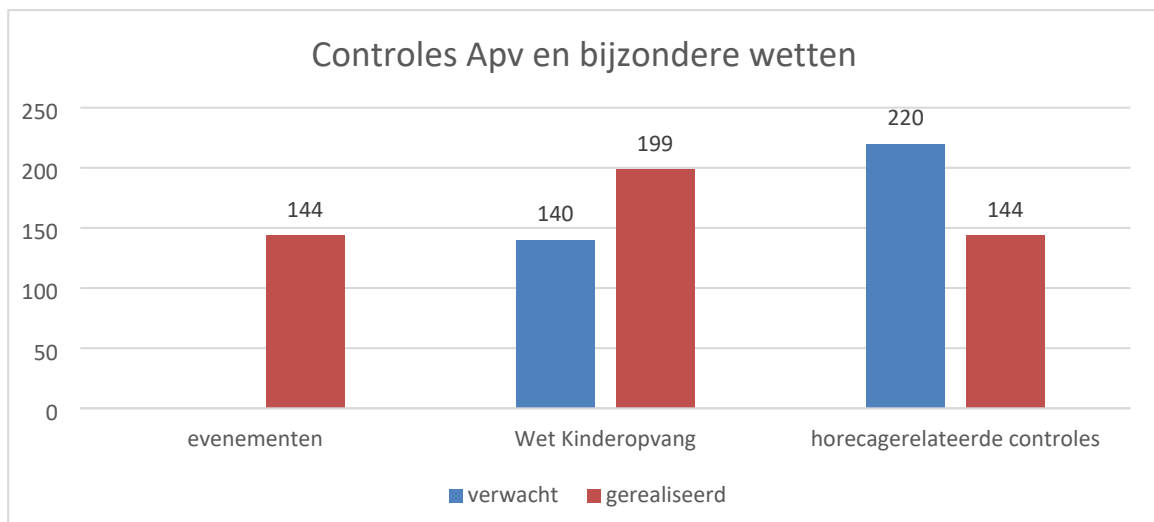
In dit hoofdstuk wordt op basis van de beschikbare gegevens uit de registratiesystemen de realisatie in 2024 gepresenteerd. Voor toezicht en handhaving zijn dat gegevens uit het Medewerkersportaal, LEEF en eigen registraties van medewerkers.

Omgevingsrecht

Het aantal zaken handhaving fysieke leefomgeving betreft handhavingen m.b.t diverse onderwerpen zoals bijvoorbeeld strijdig gebruik, illegale bouwwerken, woningontuimingen of inritten.

APV en bijzondere wetten

Het aantal controles dat afgelopen jaar is uitgevoerd ligt in lijn met 2023. Alleen het aantal horeca gerelateerde controles ligt hoger (2023: 114 controles).

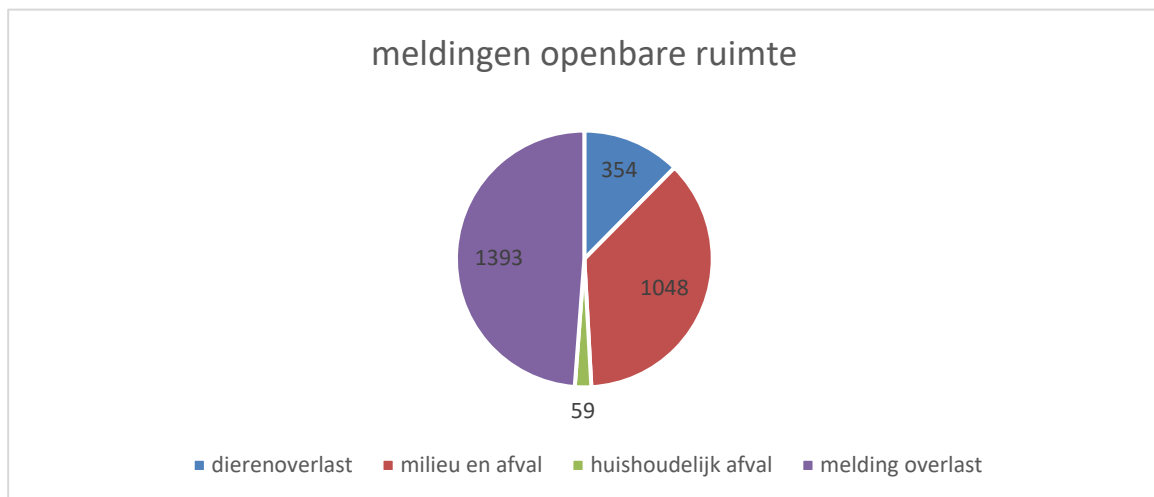
In de Wet kinderopvang is wettelijk vastgelegd hoe het toezicht op deze instellingen moet plaatsvinden. Verantwoording en verslaglegging over deze wettelijke taak vindt separaat plaats via een verplicht vastgesteld vragenformulier en wordt door het college B&W vastgesteld. Het maakt verder geen onderdeel uit van dit jaarverslag.

4 Cluster Boa

In dit hoofdstuk worden de werkzaamheden van het cluster Boa (voormalig team Gebiedstoezicht) weergegeven. Dit team is samengevoegd met team toezicht en Handhaving (TNH) en wordt nu aangeduid als cluster Boa.

Meldingen openbare ruimte

In 2024 zijn er 2854 meldingen openbare ruimte binnengekomen bij het cluster Boa. Deze meldingen zijn onderverdeeld in diverse hoofdcategorieën zoals overlast dieren, huishoudelijk afval, milieu en afval en overlastmeldingen. Het afhandelen van deze meldingen wordt dagelijks ingepland en onderweg vindt ook surveillance plaats. Bij deze vorm van vrije veld toezicht worden allerlei zaken die men tegenkomt opgepakt en afgehandeld. Het grootste aantal meldingen valt onder de zogenaamde kleine ergernissen en betreft illegaal gestort afval, parkeeroverlast en burenoverlast.

Bijtincidenten

Onder de meldingen dierenoverlast valt ook de afhandeling van bijtincidenten. Het afhandelen van deze meldingen kost veel tijd en heeft grote impact op het veiligheidsgevoel van inwoners. Wanneer een bijtincident heeft plaats gevonden worden betrokkenen gehoord. Op basis hiervan wordt een afweging gemaakt of er specifieke maatregelen (aanlijnen/muilkorven of in uitzonderlijke gevallen inbeslagname) moeten worden opgelegd om herhaling te voorkomen.

In 2024 zijn er 41 meldingen over bijtincidenten bij de gemeente/politie binnengekomen.

Woningontruiming

Er zijn 31 voorgenomen woningontruiming gemeld. Dit ligt in lijn met voorgaande jaren. De boa's spelen een belangrijke rol in de voorbereiding (planning en afstemming met partners), maar ook als een woningontruiming daadwerkelijk doorgaat. Dan moet de inboedel in een rapportage vastgelegd worden. Het kost gemiddeld 12 uur om één woningontruiming van begin tot eind goed af te handelen.

Hotspots

Binnen de gemeente Emmen zijn diverse hotspots waar structureel op wordt ingezet door het cluster Boa. De hotspotlijst is dynamisch. De lijst wordt aangevuld door de vraag die er is, zowel ambtelijk als bestuurlijk. Deze hotspots worden meegenomen in de dagelijkse surveillance. Het is van belang om daar (dagelijks) zichtbaar aanwezig te zijn zodat overlast wordt voorkomen/teruggedrongen. Door in gesprek te gaan met omwonenden tijdens onze rondes krijgen we beter inzicht in de problemen die rondom hotspots spelen. Met deze informatie kunnen we onze inzet verfijnen en op de juiste momenten zichtbaar aanwezig zijn.

Asielproblematiek Nieuw Weerdinge en stationsgebied

Met name op het station in Emmen-centrum en in Nieuw-Weerdinge heerst een groot gevoel van onveiligheid. Er wordt veel overlast ervaren van een specifieke groep asielzoekers (meestal veilige landers). Dit vraagt extra capaciteit van buitengewoon opsporingsambtenaren (Boa's) en (schaarse) politie.

Nieuw Weerdinge

In Nieuw-Weerdinge worden als aanvulling op de Boa's en de politie, beveiligingscamera's en extra beveiligingspersoneel ingezet. Het doel is om het gevoel van veiligheid te vergroten en de overlast van groepen asielzoekers, als zij lopend de route afleggen tussen het aanmeldcentrum in Ter Apel en Emmen, te voorkomen en te beperken.

Stationsgebied

In het stationsgebied zijn werkplekken ingericht waar 2 boa's aanwezig zijn. In samenwerking met Stichting Veiligheidszorg, Arriva, de politie, Qbuzz en de NS proberen we het stationsgebied veilig te houden voor iedereen.

Er is veel verkeer van asielzoekers die via Emmen van en naar het aanmeldcentrum in Ter Apel reizen. Dit brengt overlast met zich mee en vraagt dagelijks aandacht van onze boa's en de politie. Overigens veroorzaken niet alleen asielzoekers overlast. Ook drugsverslaafden, huisvesting van het Leger Des Heils en dak- en thuislozen doen dat.

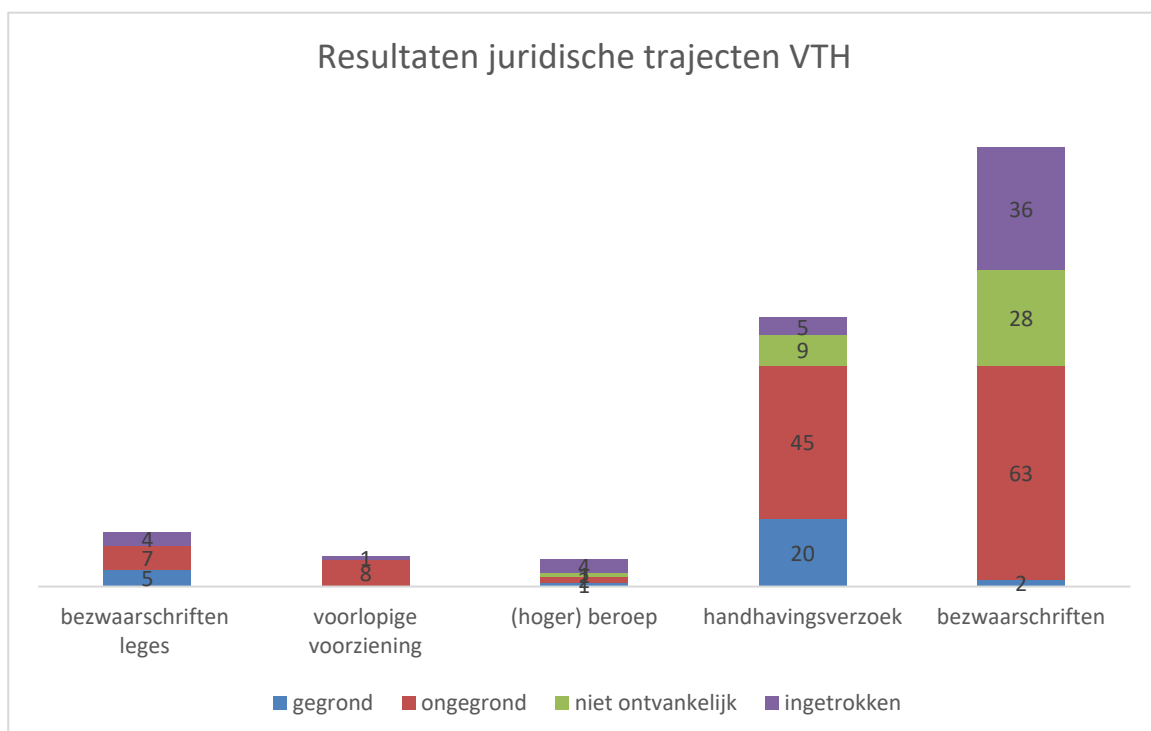
Zowel bij Station Emmen centrum en Nieuw Weerdinge worden dagelijks vaste diensten gedraaid. Er wordt een vroege en een late dienst gedraaid waarvoor 4 boa's worden ingezet (2 x 2 boa's). De vroege dienst is van 9-17.30 uur en de late dienst is van 17.30-1.30 uur.

Rensenpark

Cluster Boa houdt toezicht in het Rensenpark. Hier worden dagelijks twee medewerkers ingezet om onder andere vernielingen tegen te gaan. Daarnaast is het Rensenpark een mooie locatie om stagiaires en herintreders te begeleiden. De aanwezige boa's verzorgen deze begeleiding.

5 Juridische taken VTH

In dit hoofdstuk worden de werkzaamheden van de juristen van de teams TNH en VLO weergegeven.

Bezwaarschriften

Er zijn 137 bezwaarschriften ingediend die onder te verdelen zijn in bezwaarschriften gericht tegen vergunningprocedures, handhavingsprocedures en tegen de heffing van leges. Het aantal toegenomen bezwaarschriften is te verklaren doordat bij een aantal vergunningprocedures meerdere bezwaarschriften vanuit de omgeving zijn ingediend. Dit ging om een uitbreiding van een school en een omgevingsvergunning voor kamerverhuur. Wat verder opviel is het aantal bezwaarschriften dat voor behandeling is ingetrokken. Dit kan grotendeels worden verklaard door de inzet van informele bezwaarbehandeling door de betrokken teams.

Hierbij wordt direct na ontvangst van het bezwaarschrift door het team contact opgenomen met bezwaarmaker of de gemachtigde, om duidelijk te krijgen wat precies de kern van het bezwaar is. Ook wordt gekeken of het geschil wellicht op een andere wijze (informeel) kan worden opgelost. Bezwaarmakers worden gebeld of uitgenodigd voor een gesprek op het gemeentehuis of een andere locatie. De redenen waarom bezwaarmakers aansluitend hun bezwaarschrift intrekken zijn zeer divers. Dit kan zijn doordat hun

bezwaren met meer uitleg zijn weggenomen of dat (los van het besluit) een toezegging is gedaan, waarmee aan bezwaren is tegemoet gekomen.

16 bezwaarschriften hadden betrekking op de legeskosten die in rekening zijn gebracht bij de initiatiefnemer. Vijf daarvan waren (deels) gegrond

Bij een gegrondverklaring zijn vaak te hoge legeskosten in rekening gebracht. De legesheffing wordt berekend aan de hand van de bouwkosten die in de vergunningaanvraag staan.

In de praktijk vallen de kosten weleens lager uit of is er sprake van deels vergunningvrije bouwactiviteiten. Hierdoor vallen legesheffingen lager uit dan in eerste instantie door ons is berekend. Bij een gegrondverklaring wordt de legesheffing bijgesteld.

Voorlopige voorziening

In 2024 is er 9 keer een verzoek om een voorlopige voorziening ingediend bij de rechtbank gericht tegen verleende/geweigerde vergunningen en handhavingsbesluiten. Deze zijn allen niet toegekend door de rechtbank.

Beroep/hoger beroep

Er is in 2024 8 keer (hoger) beroep ingesteld tegen een verleende omgevingsvergunning of een handhavingsbesluit. Vier zaken werden voor behandeling van het beroep ingetrokken en één beroepszaak werd gegrond verklaard.

Handhavingsverzoeken

Het aantal handhavingsverzoeken (85) ligt in lijn met voorgaande jaren. Twintig verzoeken zijn toegekend, maar dan de helft (45) van de verzoeken was ongegrond en zijn derhalve niet toegekend.

6 Kwaliteit van de uitvoering

In onze Verordening kwaliteit Vergunningverlening, toezicht en handhaving omgevingsrecht van de gemeente Emmen hebben we vastgelegd dat we voldoen aan landelijke kwaliteitscriteria die destijds onder het Besluit omgevingsrecht (Bor) zijn vastgesteld.

In Drents verband is een nieuwe conceptverordening opgesteld die is aangepast aan de Omgevingswet en ook verwijst naar de actuele kwaliteitscriteria. Deze verordening moet nog worden vastgesteld. De kwaliteitscriteria omvatten procescriteria en stelt eisen aan de deskundigheid en ervaring van medewerkers in de uitvoering van vergunningverlening, toezicht en handhavingstaken.

Procescriteria hebben betrekking op de eisen gesteld aan het proces van taakuitvoering door een overheidsorganisatie. Zij richten zich op de (BIG 8) cyclus van beleid en uitvoering en op de kwaliteitsborging daarvan. Transparantie, bestuurlijke vastlegging en waarborging van onafhankelijke oordeelsvorming spelen daarin een belangrijke rol.

In 2024 zijn het jaarplan en jaarverslag VTH niet tijdig vastgesteld. Dit blijft een aandachtspunt. Daarnaast was voorzien om het beleidsplan VTH te evalueren en te actualiseren. Dit is echter niet gelukt.

Criteria voor kritieke massa maken inzichtelijk of er genoeg mensen met de juiste kennis en ervaring zijn om het werk goed te doen. Het gaat erom dat de organisatie niet afhankelijk is van één persoon en dat het werk altijd door kan gaan, ook als iemand ziek is of vertrekt. In de criteria worden hiervoor eisen gesteld. Hieronder geven we aan hoe we er als organisatie voor staan.

Omgevingsdienst Drenthe en VRD

In 2024 voldeden de Omgevingsdienst Drenthe en VRD aan de landelijke kwaliteitseisen voor de milieutaakuitvoering en adviestaken brandpreventie in het kader van de Omgevingswet. Op dit punt voldoet de gemeente Emmen aan de eigen verordening voor het uitbesteden van taken.

Eigen ambtelijke organisatie

Het is enige tijd geleden dat we hebben laten beoordelen of we als ambtelijke organisatie voldoen aan de kwaliteitscriteria. De verordening kwaliteit VTH dateert van 2017. In de tussentijd zijn de kwaliteitscriteria meerdere malen aangepast naar aanleiding van nieuwe inzichten. Daarnaast hebben er veel wisselingen in personeel plaats gevonden.

In 2023 hebben we door Libereaux een quickscan laten uitvoeren om te bepalen of de basis op orde is in relatie tot de gestelde eisen in de kwaliteitscriteria. Op dit moment is in ieder geval duidelijk dat we op het gebied van groene wet- en regelgeving niet voldoen. Libereaux voert op dit moment een nulmeting uit om te toetsen of we als gemeente Emmen voldoen aan de (actuele set) kwaliteitscriteria 3.0 die in 2024 landelijk zijn vastgesteld voor de uitvoering van de VTH-taken.

We zijn op 1 januari 2024 gestart met een nieuw specifiek zaaksysteem voor vergunningen, toezicht en handhaving: LEEF. Hierbij ondervinden we nog een aantal kinderziektes die ook van invloed zijn op de afhandeltermijnen van vergunningen. Helaas levert LEEF nog geen adequate (financiële) cijfers en het is op dit moment niet mogelijk om een betrouwbaar percentage in te vullen bij de afhandeling binnen de wettelijke termijn. De verwachting is dat dit ook in 2025 nog een rol speelt.

7 Conclusies

Er zijn in 2024 minder vergunningaanvragen ingediend in vergelijking met voorgaande jaren. Dit heeft voornamelijk te maken met de overgang naar de nieuwe Omgevingswet. Het aantal verleende vergunningen is wel vergelijkbaar met 2023. Dit komt doordat er in december 2023 extra vergunningaanvragen zijn ingediend onder de Wabo. Deze vergunningaanvragen zijn afgehandeld in 2024.

Het aantal meldingen openbare ruimte die zijn binnen gekomen bij het cluster boa is iets lager in vergelijking met voorgaande jaren. Verder blijft door de voortdurende asielproblematiek structureel inzet nodig in het stationsgebied en ook in Nieuw Weerdinge. Het aantal bijtincidenten is iets afgenomen in vergelijking met voorgaande jaren, maar de afhandeling hiervan blijft veel (juridische) inzet vragen.

Juridische taken VTH

Door de juristen wordt oplossingsgericht gewerkt. Veel bezwaarprocedures worden voor de behandeling ingetrokken, omdat bij het indienen van een bezwaarschrift eerst met de bezwaarmaker wordt gepoogd om tot een oplossing te komen. Indien het toch tot een (gerechtelijke) procedure komt wordt de gemeente in veel gevallen in het gelijk gesteld.

Registratie werkzaamheden

Er wordt in verschillende systemen gewerkt, en het vastleggen van werkzaamheden vindt deels (eigen lijstjes) of soms niet plaats. Hierdoor is een groot deel van de uitgevoerde werkzaamheden bij toezicht en handhaving moeilijk in beeld te brengen. We beschikken binnen de organisatie over onvoldoende sturingsinformatie om risicogericht toezicht te gaan houden. In 2024 zijn we begonnen te werken met LEEF. Echter lopen we in de praktijk nog tegen veel problemen aan waardoor informatie nog niet goed wordt geregistreerd. We gaan in 2025 verder met verbeteren van processen in LEEF en ook over het registreren van informatie worden betere werkafspraken gemaakt.

Zodoende kunnen we dan geleidelijk toewerken naar informatieverricht/risicogericht werken. Nu is het verzamelen van informatie voor bijvoorbeeld dit jaarverslag tijdrovend en van onvoldoende kwaliteit. Dit levert ook problemen op vanuit de informatievoorziening naar interbestuurlijk toezicht van de provincie Drenthe.